

Mandag
KREDITTTirsdag
LEDELSEOnsdag
FINANSTorsdag
ØKONOMIFredag
STUDENTLørdag
FORSKNING

faktisk var turist, og hadde råd til å bo på hotell og spise mat som turist i Norge. Hun ba om nesten 30.000 kroner til.

Økokrim har ikke et pålagt informasjonsansvar, men jeg vil likevel påpeke at informasjonen på etatens nettsider er lite verdt. Jeg leter lenge og finner bare ett avsnitt fra 2004 om noe som ligner.

I tillegg forstår jeg at «romantic scam» blir kategorisert som nigeriabrev, noe som gjør informasjonen ekstra vanskelig å identifisere seg med for dem det gjelder. Det forebyggende arbeidet kan neppe kalles vellykket.

Etter at Are hadde overført det siste beløpet, ventet han seg at Svetlana endelig skulle komme. Han stusset på at hun stadig skrev om reiseruten Moskva-Gardermoen, til tross

for at han gjentatte ganger hadde understreket at hun skulle til Flesland. Det gikk noen dager, så oppstod en ny lei situasjon. Hun fikk ikke lov til å reise utenlands fordi hun hadde gjeld på et kjøpekort. Hun skyldte 800 Euro for en PC. Med slik gjeld fikk hun ikke reise utenlands. Ville han betale for henne?

Nå forstod Are at han hadde blitt lurt. Han brøt kontakten.

Beløpet Are ble svindlet for, utgjør bare en dråpe i havet.

Jeg mener det er arrogant av Økokrim å påstå at ofrene lar seg svindle med åpne øyne.

Vi trenger bedre informasjon om problemet og rettsforfølgelse av svindlerne.

■ *Ingvild Sommer er sosiolog og prosjektleder i Mocca Software as*

■ ■ ■ Kutter vi ikke i den underliggende utgiftsveksten, vil Norge bli enda mer oljeavhengig. Det vil svekke vår evne til å skape ny vekst etter hver nedgangskonjunktur.

Tid for effektivisering

ØKONOMI
HILDE C.
BJØRNLAND

Finansministeren har satt i gang en liten vårrengjøring i statsadministrasjonen.

For første gang på mange år skal det kuttes i utgiftene. Norge har blitt overvektig og sykt fordi landet har forspist seg på oljepenger. Løsningen som lanseres er å slanke bort noe av overforbruket så landet kommer tilbake til sin idealfigur – handlingsregelen.

Ikke alle har likt rengjøringen. Senterungdommen mente at landet absolutt ikke hadde forspist seg på oljepenger. Tvert imot. Landet trengte hvert oljegram det hadde på kroppen. Syk var isteden finansminister Sigbjørn Johnsen som skulle slanke bort de overflødig kiloene. Derfor ønsket senterungdommen å vaksinere sin partileder mot det de kaller «Johnsens syke».

Denne lett humoristiske episoden ble skildret på TV 2-nyhetene fra regjeringens første dag på budsjettkonferansen på Thorbjørnrud. Dessverre var det lite som tydet på at senterungdommen spøkte.

La meg minne om følgende. Handlingsregelen innebærer allerede at politikerne i et normalår kan bruke over 100 milliarder kroner mer enn de henter inn i skatter og avgifter fra AS Norge. Slik luksus er det få andre land som kan unne seg. Når regjeringen i år planlegger å bruke over 145 milliarder ekstra oljekroner, er det altså 45 milliarder på toppen av de 100 milliardene som den allerede har fått via handlingsregelen.

Regjeringen «låner» i prinsippet disse 45 milliardene fra fremtidige generasjoner. Dersom beløpet ikke betales tilbake, vil vi, alt annet likt, ha 45 milliarder mindre å rutte med om noen år.

Skal regjeringen tilbakebetale «lånet» må den kutte kraftig i utgiftene, slik at de fremover ligger like mye under handlingsregelen som de hittil har ligget over.

En slik ambisjon har neppe regjeringen. Siden regjeringen låner av «fremtidens unge», er det jo heller ingen som krever disse pengene tilbake. Nei, det regjeringen diskuterte på Thorbjørnrud denne uken, var trolig noe mindre ambisiøst, som for eksempel hvor fort de bør nærme seg handlingsregelen, og hva slags kutt som i så tilfelle må til.

SSB har nylig anslått at jobben med å kutte kan bli

Regjeringen har nå en gylden sjanse til å snu utviklingen

mindre dramatisk enn fryktet. Ved å få flere i arbeid vil statens skatteinntekter øke, noe som igjen kan redusere behovet for drastiske utgiftskutt.

Det er riktig at dersom det går bedre i norsk økonomi, vil behovet for kutt bli mindre presserende. Samtidig er det også slik at dersom vi ikke kutter i den underliggende utgiftsveksten, vil Norge bli enda mer oljeavhengig. For hittil har det vært slik at etter hver nedgangskonjunktur har det offentlige overtatt en stadig større andel av verdiskapningen i Norge.

I 2008 utgjorde de offentlige utgiftene nærmere 55 prosent av bruttonasjonalproduktet i fastlands Norge, hvilket er langt over OECD-snittet på 40 prosent. Nesten hver tredje nordmann er ansatt i det offentlige, et flertall av disse i kommunene og fylkene.

I industrien har det imidlertid gått motsatt vei; knapt 10 prosent av all verdiskaping i landet skjer i industrien og kun 11 prosent av alle sysselsatte jobber der, ifølge SSB.

Jeg vil hevde at vår evne til å skape ny vekst etter hver nedgangskonjunktur vil bli gradvis svekket dersom utviklingen fortsetter i denne retningen. Regjeringen har nå en gylden sjanse til å snu utviklingen. Ved å kutte i offentlige utgifter unngår vi et særnorsk høyt rentenivå og kronkurs, som ellers vil svekke det konkurranseutsatte næringslivet.

En annen og kanskje større utfordring for norsk økonomi er at det offentlige ikke klarer å bidra effektivt til investeringer og vekst (jamfør samferdselsdebatten). En del av utfordringene skyldes at bevilgninger blir spist opp av en ineffektiv administrasjon, ifølge OECDs siste rapport for Norge. Den viser at det er rom for store besparelser ved å effektivisere i offentlig sektor, for eksempel ved å slå sammen noen av kommunene og fylkeskommunene.

Overføringene til kommunene økte kraftig under finanskrisen. Det vil bli vanskelig å reversere disse utgiftene uten å effektivisere i kommunesektoren. Samtidig har kommunene vært tvunget til å kutte i flere av sine velferdstilbud. Rekordmange skoler har blitt langt ned, 3,5 prosent av barneskolene bare i 2009, ifølge SSB. Da er det kanskje betimelig at kommunene også slanker litt av sin egen administrasjon.

Fremover er det ventet nye og økte utgifter for staten, blant annet fordi en økende andel av befolkningen vil motta alderspensjoner. Vi vil stå bedre rustet til å møte disse utfordringene dersom vi har begynt jobben med å effektivisere i det offentlige allerede nå.

En slik effektivisering kan også gi regjeringen rom for mer målrettede investeringer i noen av statens kjerneområder: Utdanning, forskning og infrastruktur. En slik bruk av oljepenger er i tråd med intensjonen med handlingsregelen.

■ *Hilde C. Bjørnland, professor ved Institutt for samfunnsøkonomi, Handelshøyskolen BI*

Engig? Uenig? Si din mening! Skriv kort og konsist, send tekst og bilde til debatt@dn.no

Birken-skepsis

verken Kolstad eller Fugelli, deres profesjoner tatt i betraktning, burde være kjent av.

Langrennsutstyr koster ikke mer enn en mobiltelefon. Selve aktiviteten er helt gratis, foregår i frisk luft og stimulerer til fellesskap. De fleste turene i oppkjøringen til Birken foregår i snakktempo. Langrenn kan på denne måten virke som den beste sosialmedisin.

En rask birkebeiner trener kanskje syv-åtte timer i uka. Til sammenlikning bruker norsk ungdom 44 timer i uka foran PC eller TV på fritiden, ifølge Helsedirektoratet. Kolstad og Fugelli lurar på hva treningsturer i Marka gjør med våre sosiale liv. Jeg vet hva jeg ville

«SMAL-
SPORET.»
Andreas Gjone
er skeptisk
til Birken-
skeptikere.

vært mer bekymret for.

Jeg tør påstå at for de fleste av de som stiller til start lørdag, har forberedelsene til rennet gitt flotte turopplevelser og en fysisk form man ikke ville hatt uten Birken i sikte. Det overrasker meg at helseprofessorene overhodet ikke ser det poenget.

■ *Andreas Gjone, Oslo*

GJESTEKOMMENTAR – ØKONOMI

HARALD M.
ANDREASSEN

ROGER
BJØRNSTAD

HILDE C.
BJØRNLAND

ØYSTEIN
DØRUM

STEINAR
JUEL

ESPEN
HENRIKSEN